
P13 - Racionalita ve vědách o člověku

Participující fakulty (vysokoškolské ústavy) UK:

Filozofická fakulta

Vědní oblast:

filozofie

Rada programu (stav k 31. 12. 2016):

prof. Mgr. Miroslav Petříček, Dr. (*koordinátor*)

doc. Mgr. Jakub Čapek, Ph.D.

prof. PhDr. Anna Housková, CSc.

doc. PhDr. Vojtěch Kolman, Ph.D.

prof. PhDr. Pavel Kouba

doc. PhDr. Jiří Pelán, Ph.D.

prof. PhDr. Karel Thein, Ph.D.

Anotace:

Současná filosofie se rozvíjí v návaznosti na dvě tradice, jimiž jsou klasické kontinentální myšlení a anglosaská filosofie, zdůrazňující analýzu jazyka, logiku a epistemologii. Vnitřní struktura oboru je však komplikována tím, že v ní vedle sebe existují dva přístupy: historický a systematický. Jakkoli se zdá, že v jednom i druhém případě jde o obtížně slučitelné koncepty, je třeba pracovat na hledání společných základů a průniků. Protože je zřejmé, že filosofie na FF UK – již s ohledem na širokou mezinárodní spolupráci a s přihlédnutím k domácím tradicím – nemůže věnovat výlučnou pozornost pouze jednomu z aktuálních směrů současného bádání, snaží se předložený Program vymezit taková témata, v nichž je možný dialog a spolupráce. V jistém ohledu lze tato témata vytknout vcelku přesně, neboť Program chce navazovat na výsledky práce jak v rámci Výzkumného záměru MŠMT (Moderní svět v zrcadle literatury a filosofie, 2005-2011) tak i v rámci grantů řešených na Ústavu filosofie a religionistiky FF UK (Logické základy sémantiky, 2009-2012; Řád poznání, řád morálky a řád obce v Platónově filosofii, 2011-2013).

Program vycházející z toho bádání proto vymezuje témata, v nichž se různé tradice, směry a přístupy mohou setkávat a jež jsou důležitá pro pěstování filosofie v přítomné době (a lze předvídat, že jejich význam bude časem ještě větší). Důraz spočívá na různých podobách kritické racionality, která je charakteristická pro všechny obory humanitních věd, třebaže pracují odlišnými metodami. Program je rozdělen do tří modulů, z nichž každý se v rámci konkrétní tradice či přístupu věnuje problémům, jimiž se zabývají i tradice odlišné, tak, aby se jejich řešení mohlo stát základem vzájemné spolupráce a mohlo vybudovat pevnější základ pro pěstování filosofie jako celku, jakkoli vnitřně diferencovaného. Vnitřní členění Programu předpokládá vzájemnou komunikaci jak mezi moduly, tak i mezi konkrétními sekcemi. Je tematické, avšak v každém tématu je akcentován jiný metodický přístup. Třetí modul respektuje potřebu mezioborovosti jakož i fakt, že filosofie je způsob vědění, který se musí konfrontovat s přístupy jiných disciplín, tedy měl by fungovat jako místo komunikace přes hranice filosofického diskursu.

Moduly:

1. Poznání a normativita.
2. Proměny etiky.
3. Kultury jako metafory světa.